Mötesbok: Valnämnden (2026-11-17)

Valnämnden

Datum: 2026-11-17

Plats: Esplanaden, Länken, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Beslutsärende

42/26 Datum för digital justering av dagens protokoll 3

43/26 Valnämndens verksamhetsplan och budget för 2027 4

44/26 Valnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027 22

45/26 Svar på Motion 20/2026: Förbättra röstningen i Umeå kommun under val; Joline Göttfert (M) 25

46/26 Svar på Motion 21/2026: Mobil förtidsröstning – rösta på Bokbussen; Maria Lindvall (-) (L) 30

47/26 Valnämndens sammanträden 2027 34

Informationsärende

48/26 Informationsärenden Valnämnden 17 november 2026 35

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-27

Valnämnden

Diarienr: VN-2026/00044

Datum för digital justering av dagens protokoll

Förslag till beslut
Valnämnden beslutar
Att digital justering av dagens protokoll sker senast den 19 november 2026.

Ärendebeskrivning
Att digital justering av dagens protokoll sker senast den 19 november 2026.

Beredningsansvariga
Marie Sandström

Marie Sandström
Enhetschef

Click here to enter text.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-11-02

Valnämnden

Diarienr: VN-2026/00045

Valnämndens verksamhetsplan och budget för 2027

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar
att fastställa verksamhetsplan och budget för 2027.

Ärendebeskrivning

För valnämndens verksamhet är 2027 ett mellanår. Verksamhetsplanen kommer bland annat att präglas av den uppföljning som gjorts efter valet hösten 2026.

Nästa ordinarie val är valet till Europaparlamentet våren 2029. Avsikten är att nämnden under året kan fatta några inriktningsbeslut inför det valet. Det är nödvändigt med tanke på den relativt långa planerings- och förberedelsetiden för vissa av valnämndens ansvarsområden.

Valkansliets grundbemanning är fyra personer och nämndens budget är anpassad till detta.

Beslutsunderlag

Valnämndens verksamhetsplan och budget för 2027

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Magnus Håkansson
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

Beslut och bilagor skickas till ksdiarium@umea.se
I ämnesraden anges diarienummer KS-2026/00521

Marie Sandström
Enhetschef

Tordleif Hansson
Utredare

År	Val
2029	Europaparlamentet
2030	Riksdag-, region- och kommunfullmäktige

Valnämnden

Verksamhetsplan 2027

Beslutad av: Valnämnden
Gäller för: Valkansliet
Giltighetstid: 2027
Reviderad:

Diarienr: VN-2026/00045
Beslut: 2026-11-17
Ansvarig: Valkansliet Marie Sandström

Innehåll

Innehåll 2
Inledning 3
Plan för grunduppdrag 4
Plan för inriktningsmål och program 8
Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige 9
Plan för att nå personalpolitiska mål 11
Drift- och investeringsbudget 12
Kompetensförsörjningsplan 13
Styrning och uppföljning av externa utförare 14
Bilagor 15

Inledning

Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges beslut 2026-06-15 om planeringsdirektiv och budget samt beslutad anvisning för verksamhetsplanering.

Valnämnden är lokal valmyndighet med ansvar för att genomföra allmänna val till Riksdag, region och kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet (samt på uppdrag av riksdag, region- eller kommunfullmäktige genomföra folkomröstningar). Nämnden har också en lagstadgad skyldighet att upprätthålla beredskap i händelse av extraval eller omval. Som lokal valmyndighet är valnämnden en av de viktigaste institutionerna för att säkra, fria och hemliga demokratiska val.

Plan för grunduppdrag

Valnämndens grunduppdrag

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369) samt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Nämnden ansvarar för att det finns lämpliga vallokaler. Nämnden ansvarar för översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.

Grunduppdragets genomförande

2027 är ett mellanår där valnämndens huvudsakliga uppdrag är att analysera valets genomförande 2026. Utvärderingen av valets genomförande presenteras för nämnden i december 2026.

Valdistrikt

Eventuella förändringar av valdistrikt ska genomföras året före valår. Nästa val är valet till Europaparlamentet 2029. Valnämndens förändring av valdistrikten inför valet 2026 torde inte behöva förändras. Antalet röstberättigade i varje valdistrikt överstiger inte 1861 (vid valet till Riksdagen, Region och kommunfullmäktige 2026). Kommande val har också historiskt, ett lägre valdeltagande. Ett lägre valdeltagande i kombination med ett lågt antal röstberättigade i valdistrikt skulle kunna innebära en risk för valhemligheten. Valnämnden kommer att följa kommunens befolkningsprognoser.

Vallokaler och förtidsröstningslokaler

Under 2027 behöver valnämnden analysera de val- och röstningslokaler som kommer att användas vid EU-valet 2029. Fokus kommer att vara på tillgänglighet men nämnden behöver utvärdera valsedelsställens utformning, antalet valsedelsbås samt hur valhandlingen ska ske utifrån väljarnas perspektiv. Att använda huvudsakligen kommunala lokaler är mycket fördelaktigt inte minst gällande hyreskostnader, det nya sättet att förtidsrösta samt ett eventuellt införande av digital röstlängd kräver en stabil internetuppkoppling, med kommunala lokaler kan nämnden minska andelen mottagna förtidsröster i nedkopplat läge som i sin tur genererar en riskabel lagring, försenad sortering och distributionsprocess och skulle kunna påverka fler kommuner. Införs digital röstlängd krävs att samtliga lokaler har en stabil interntuppkoppling samt att infrastrukturen för elförsörjningen kan garanteras. Att använda kommunala lokaler innebär påverkan för andra verksamheter i kommunen, både skola och föreningsliv. Förändringar i till exempel valsedelsställens utformning skulle kunna innebära att lokalerna inte behöver bokas under lika lång tid, det skulle kunna underlätta för andra verksamheter men det behöver utredas närmare.

Analys av nämndens grunduppdrag

Valnämnden ansvarar för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen. Arbetet med att uppfylla grunduppdraget har ökat betydligt över tid. Förändringar i omvärlden och ett alltmer komplext regelverk har tillsammans med volymökningar förändrat verksamheten i grunden.

En förutsättning för att nämnden ska kunna fullfölja sitt grunduppdrag är ett ökat samarbete med andra nämnder och förvaltningar i kommunen. Stödfunktioner inom HR, kommunikation, IT är kritiska för verksamheten.

Valkansliets arbetsmiljö och arbetsplanering

Valkansliets grundbemanning är fyra medarbetare. I samband med val förstärks organisationen med ett antal medarbetare. Under valet 2026 rörde det sig om allt från några timanställda under den mest hektiska perioden till månadsanställda upp till 10–11 månader.

I valnämndens riskanalys finns ett kontrollområde kopplade till valkansliets personal. Verksamheten är mycket sårbar och arbetsbelastningen vid 2026 års val var tidvis oacceptabel. Valnämnden behöver därför under året analysera personalbehovet för att i god tid inför valet 2029 ta fram förslag för att förbättra arbetssituationen för valkansliets medarbetare. Det handlar inte minst om att genomlysa behovet av stödfunktioner.

Inriktningsbeslut inför valet 2029

Analysen som gjordes efter valet 2026 ligger till grund för mycket av nämndens arbete under året. Med tanke på långa ledtider behöver nämnden under året fatta beslut om inriktning i vissa nyckelfrågor inför valen 2029 och 2030. Det handlar framför allt om lokaler och alternativa scenarion kring själva röstningsprocessen. Beslutsunderlaget behöver belysa konsekvenser av olika vägval och vara väl underbyggt.

Besluten kan sedan i sin tur bland annat påverka andra verksamheter i kommunen, investeringsbehov samt behov av antal röstmottagare och deras roller.

Omvärldsbevakning

För att få input och underlag till nämndens arbete med inriktningsbeslut inför kommande val är det nödvändigt att ta del av erfarenheter från andra kommuner i landet. Valkansliet har god kontakt med kollegor i jämnstora kommuner och planerar under året att fördjupa det samarbetet.

Uppföljning

Nämndens uppföljning av grunduppdraget sker vid nämndens tertialrapportering och uppföljning av internkontroll. Baserat på rapporteringen gör nämnden bedömning av grunduppdragets genomförande och återrapporterar bedömningen till kommunfullmäktige.

Målsättningen med verksamhetsplanen för 2027 är att nämnden ska kunna fatta strategiska beslut under 2028 inför valet 2029.

Uppdrag	Aktivitet	Uppföljning
Vallokaler och förtidsröstningslokaler	Följa kommunens befolkningsprognoser och eventuellt förbereda förändringar av valdistrikten under 2028	Vid årsbokslut
Vallokaler och förtidsröstningslokaler	Utvärdera valsedelsställens utformning, antalet valsedelsbås samt hur valhandlingen ska ske utifrån väljarnas perspektiv. Utreda om lokalerna har stabil internetuppkoppling och en säkerställd elförsörjning Användandet av kommunala lokaler påverkar skola och föreningsliv, det behöver utredas.	Vid årsbokslut
Analys av nämndens grunduppdrag	Behov av stöd från övriga förvaltningar behöver förtydligas och samverkas.	Vid årsbokslut
Valkansliet arbetsmiljö och arbetsplanering	Analysera behovet av förstärkning av valkansliet under valår. Riktlinjer för hur förstärkningarna ska hanteras behöver tydliggöras med stöd av SLK HR. Processen anställning och arvodesutbetalningar behöver en mer effektiv hantering. Minska administrationen, tydliggöra ansvarsfördelningen och skapa en mer ändamålsenlig process som fungerar vid rekrytering av ett	Vid årsbokslut

	stort antal medarbetare på kort tid. Möjligheten att hantera schemaläggning i Kaskelot eller genom annat digitalt stöd bör utredas för att förbättra överblicken och minska det manuella arbetet vid planering av röstmottagarnas arbetspass. Arbetet med säker rekrytering av röstmottagare behöver utvecklas för att säkerställa opartiskhet och saklighet. Fortsätta utveckla arbetssätt och tekniska lösningar för att effektivisera hanteringen av inkommande frågor från väljare och röstmottagare under kommande val. Arbetet med krishantering behöver utvecklas för att stärka valorganisationens förmåga att hantera oväntade händelser. En god förberedelse bidrar till att valorganisationen kan agera snabbt, samordnat och rättssäkert även under pressade förhållanden.	
Inriktningsbeslut inför valet 2029	Slutsatserna av rapporten från valets genomförande 2026 kommer att ligga till grund för kommande beslut som behöver genomföras inför valet 2029.	Vid årsbokslut

Plan för inriktningsmål och program

Då inget inriktningsmål och program är destinerat till valnämnden har nämnden valt att fokusera på sitt grunduppdrag.

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige	Planering	Uppföljning
2025:1 Kommunfullmäktige ger alla nämnder i uppdrag att genomföra en analys av konsekvenser utifrån förändrade demografiska förutsättningar. Arbetet ska säkerställa att kommunen inte åtar sig kostnader som inte kan bäras över tid, samt ske i enlighet med av fullmäktige fastställd riktlinje för god ekonomisk hushållning. Förslag på förändring av principiell karaktär ska tillställas fullmäktige.	Kommunens befolkningsprognos visar en årlig befolkningsökning på cirka 1000 personer. Varje valdistrikt ska enligt vallagen bestå av 1000–2000 röstberättigade. Befolkningsökningen gör att antalet valdistrikt i kommunen ökar över tid. Fler valdistrikt medför ökade kostnader för såväl röstmottagare som material som behövs för att genomföra valet. Även andra kostnader kan tillkomma. När det gäller ökat lokalbehov i form av vallokaler prövar nämnden alltid möjligheten att använda kommunala lokaler för att hålla kostnaderna nere.	Vid årsbokslut
2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.	Valnämndens grundbemanning är fyra medarbetare. Inför ett val höjs bemanningen för att klara av den ökande mängden arbetsuppgifter. Nämnden ser ingen risk för personalbrist och för närvarande inget behov av att arbeta med omställning	Vid årsbokslut
2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.	Att genomföra ett val är idag en angelägenhet för hela kommunen. Det går inte att enbart förlita sig på de resurser som finns inom ramen för valnämndens ansvarsområde, Komplexiteten och omfattningen kräver mer resurser. Nämnden har sedan tidigare ett samarbete med framför allt Fastighet, Umeå Fritid och de bägge skolförvaltningarna. För att klara grunduppdraget behöver nämnden ett fördjupat samarbete och uppleva ett ökat ansvarstagande från kommunens förvaltningar och nämnder.	Vid årsbokslut

	Nämnden avser under året att initiera ett arbete för ett utökat samarbete och ansvarstagande enligt tilläggsuppdraget inför kommande val.	

Plan för att nå personalpolitiska mål

För att valkansliet ska kunna genomföra sitt uppdrag med hög kvalité idag och i framtiden måste kompetensförsörjningen säkras. Genom att fortsätta utveckla valkansliet mot ökad flexibilitet, samverkan, delaktighet och helhetssyn och att prioritera styrning, ledning och samordning skapar valkansliet goda förutsättningar för att genomföra sitt uppdrag med god kvalité.

Mål 5. Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället

Valkansliet består av fyra tillsvidareanställda personer, vilket utgör kärnan i verksamheten och har utöver ansvaret för att genomföra själva valet även ansvaret för övrig verksamhet som ingår i en förvaltning. Kansliets personal skapar stabilitet, kontinuitet och har den erfarenhet som krävs för att genomföra verksamhetens uppdrag och utveckling. Med senaste valet färskt i minnet behöver valkansliet stöd från Stadsledningskontoret i hur valkansliets sårbarhet ska minska. Att endast vara fyra medarbetare i kommunen som har kunskap och erfarenhet av att planera och genomföra val är ytterst kritiskt.

Mål 6. Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

Enhetschefen för valkansliet har tre medarbetare som är månadsanställda. Utöver detta så är enhetschefen nämndsansvarig chef vilket resulterar i ett mer omfattande chefsuppdrag.

Mål 7. Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

En av valnämndens största utmaningar är att valkansliets personal även under mellanvalår ska erbjudas utmanande och kvalificerade arbetsuppgifter. Ett led i detta är att valkansliet arbetar utifrån Tilläggsuppdrag 2023:2. Att erbjudas möjligheten till distansarbete, analysera behov av kompetensutveckling, möjliggöra tid för planering av kommande val samt stort fokus på arbetsbelastningen under den mest intensiva valperioden ger nämnden och kansliet möjlighet att arbeta för att minimera sjukfrånvaro och fokusera på friskfaktorer

Drift- och investeringsbudget

Driftbudget

Fastställd ram av Umeå kommunfullmäktige är 3 576 tkr för budgetåret 2027. Det innebär en minskning med 16 362 tkr i förhållande till 2026 där budgeten baserades på ett valår med val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. Valnämndens verksamhet varierar mycket beroende på om det är ett valår, förberedelseår, eller mellanvalsår vilket också påverkar valnämndens budget för respektive år.

Budget 2027 avser arvoden till Umeå kommuns förtroendevalda politiker, personalkostnader till valkansliet och övriga verksamhetskostnader. Då 2027 inte är ett valår utgår budgetposterna personalkostnader för röstmottagare samt statsbidrag. Minskning sker också av övriga verksamhetskostnader.

Tabellen nedan visar driftbudgetens fördelning mellan olika delar av Valnämndens verksamhet.

Budget valnämnden (tkr)	Ram 2026	Ram 2027
Personalkostnader - Valkansliet - Valnämnden	5 500	3 210
Personalkostnader - Timavlönade och arvoden (förtidsröstning, röstmottagare i valdistrikt, mottagare på valnatten)	12 000	0
Övriga verksamhetskostnader - Material, köp av tjänster, hyreskostnader med mera	6 238	366
Totala driftkostnader	23 738	3 576
Statsbidrag	-3 800	0
Nettokostnad	**19 938**	**3 576**

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten för 2027 uppgår till 500 tkr. Budgeten avser investeringar i inventarier och utrustning inför kommande val.

Kompetensförsörjningsplan

Valkansliets arbetsbelastning under valperioden är mycket ansträngd och sårbar. Med hjälp av Stadsledningskontoret behöver kansliet hitta strategier för att säkra tillräcklig bemanning och säkerställa en god arbetsmiljö. Riktlinje för rekrytering av medarbetare till kansliet inför och under val behöver arbetas fram tillsammans med HR-avdelningen.

Det är viktigt att valkansliets personal beredes möjlighet att fokusera nämndens grunduppdrag, att planera och genomföra val. Att kunna nyttja kommunens stödfunktioner måste planeras inför kommande val.

Styrning och uppföljning av externa utförare

Nämnden kommer inte att använda externa utförare under 2027.

Bilagor

Utmaningar och möjligheter 3–5 års sikt

Valnämnden har en liten organisation med få medarbetare. Det dröjer det till våren 2029 innan nästa val äger rum. Då är det val till Europaparlamentet.

Kompetensförsörjning

En utmaning för nämnden är att säkerställa kompetensförsörjningen under mellanvalsperioden samtidigt som medarbetarna behöver komplettera med andra arbetsuppgifter. Om vi har ett osäkert parlamentariskt läge i Sverige kan det finnas en risk för extraval under perioden. Ett väl sammanhållet valkansli med hög kompetens är en förutsättning för att möta de utmaningar som valadministrationen står inför. Kraven på valadministrationen ökar hela tiden. En hög grad av professionalitet skapar möjligheter för organisationen att klara de ökade kraven

Säkerhet

Läget i omvärlden påverkar också verksamheten lokalt. Arbetet med valsäkerhet behöver hela tiden utvecklas. Spridning av falsk information och otillbörlig informationspåverkan är endast två av de utmaningar som valadministrationen riskerar att ställas inför allt oftare. Digitalisering och ökade krav på IT-säkerhet innebär att vi måste utveckla robusta system och rutiner för att skydda valprocessen mot cyberhot. Genom att kombinera teknologiska lösningar med ett aktivt informationsarbete kan vi skapa en modern, säker och inkluderande valorganisation som stärker demokratin och möter framtidens behov.

Lokaler

Lokalfrågor är en stor utmaning för valnämnden. Nämnden behöver i samarbete med kommunens verksamheter hitta lokallösningar som totalt sett är så bra som möjlighet för alla.

Valår 2029 och 2030 – utmaningar

Att allmänna val planeras både 2029 och 2030 innebär att nämnden står inför en intensiv period av valförberedelser och genomförande under de kommande åren. Den täta valcykeln ställer höga krav på nämndens förmåga att planera, samordna och genomföra två större val inom kort tidsintervall.

Detta medför behov av långsiktig resursplanering, där bemanning, lokalbokningar, materialhantering och utbildningsinsatser måste säkerställas i god tid. Valorganisationen behöver vara uthållig och flexibel för att hantera både praktiska och administrativa utmaningar, samtidigt som kvalitet och rättssäkerhet i valgenomförandet bibehålls.

Särskilt viktigt blir det att upprätthålla kontinuitet i kompetens och erfarenhet bland röstmottagare samt att säkerställa att rutiner och processer är uppdaterade och väl förankrade. Nämnden behöver också ha beredskap för att hantera eventuella förändringar i lagstiftning, valförordningar eller riktlinjer från Valmyndigheten.

Samverkan med länsstyrelsen och andra berörda aktörer är avgörande för att uppnå en effektiv och enhetlig valadministration. Genom att arbeta proaktivt och strategiskt kan nämnden möta de utmaningar som uppstår i samband med två valår i följd, och samtidigt säkerställa ett tryggt och demokratiskt valförfarande för kommunens invånare.

Komplexiteten och omfattningen av uppdraget ökar för valadministrationen. Det innebär ett ständigt ökande behov av stöd. En stor del av det bör kunna lösas internt inom kommunorganisationen. Med tanke på framförhållningen och att nämnden i stort känner till vilken typ av stöd som behövs och under vilka perioder stödet behövs bör denna fråga lösas innan nästa val.

Digitala röstlängder vid valet 2029

Valmyndigheten fick i uppdrag av regeringen att analysera förutsättningarna för att införa digitala röstlängder samt att genomföra försök i ett begränsat antal vallokaler vid de allmänna valen 2026. I Umeå kommun var valdistrikt 0112 Västerslätt pilotdistrikt. Under december 2026 ska Valmyndigheten presentera sin erfarenhetsrapport till regeringen från försöket med digitala röstlängder.

Om digitala röstlängder införs vid framtida val, innebär det att nämnden under de kommande åren står inför flera strategiska och operativa utmaningar kopplade till digitaliseringen av röstningsprocessen. Samtidigt som detta innebär förändringar och krav på anpassning, finns också flera tydliga fördelar med digitala röstlängder. Bland annat möjliggörs en mer effektiv röstmottagning, där flera röstmottagare kan arbeta i röstlängden samtidigt. Det ger även bättre förutsättningar för snabba ändringar i röstlängden och minskar risken för felaktiga avprickningar. Dessa förbättringar kan bidra till ökad kvalitet, snabbare hantering och en mer robust valadministration.

En av de mest centrala utmaningarna är att säkerställa att kommunens vallokaler är utrustade med tillförlitlig teknisk infrastruktur, inklusive stabila nätverkslösningar och digital utrustning som

möjliggör säker och effektiv hantering av röstlängder. Samtidigt krävs robusta IT-säkerhetslösningar för att skydda systemen mot intrång och tekniska störningar.

För att digitaliseringen ska fungera i praktiken behöver röstmottagare och medarbetare få relevant utbildning och stöd i de nya digitala arbetsrutinerna. Kompetenshöjande insatser blir avgörande för att säkerställa kvalitet, rättssäkerhet och trygghet i genomförandet.

Kommunen måste även följa och anpassa sig till förändringar i lagstiftning och administrativa riktlinjer som utvecklas av Valmyndigheten. En nära samverkan med länsstyrelsen och andra berörda aktörer är nödvändig för att uppnå en enhetlig och rättssäker valadministration.

Genom att planera långsiktigt och strategiskt kan nämnden tillvarata digitaliseringens möjligheter samtidigt som robustheten och tilliten i det svenska valsystemet bevaras. Det handlar ytterst om att värna de grundläggande styrkorna i det svenska valsystemet – dess decentraliserade struktur, transparens och manuella komponenter – som tillsammans bidrar till ett tryggt och demokratiskt valförfarande.

Valsedelskommittén

Valsedelskommittén fortsätter sitt arbete. Enligt direktiven ska kommittén utvärdera dagens valsedelsystem med partispecifika valsedlar, analysera för- och nackdelar med gemensamma och neutrala valsedlar samt ta ställning till om systemet med partispecifika valsedlar bör reformeras alternativt avskaffas och ersättas med ett system med gemensamma eller neutrala valsedlar. Enligt nuvarande tidplan ska kommittén slutredovisa sitt uppdrag senast den 13 augusti 2027.

För närvarande är det således inte möjligt att veta om, och i så fall när och hur, valsedelssystemet kommer att förändras.

Frågan om valsedlar har stor påverkan på valnämndens verksamhet. Nuvarande system med valsedlar inverkar i stor utsträckning på planeringen av många av nämndens delprocesser. Så länge inga andra beslut kring valsedlar är fattade måste dock nämnden att planera sin verksamhet med utgångspunkt i dagens system.

Valnämnden behöver i sin planering för de närmaste åren ha beredskap och utrymme för förändringar av valsedelssystemet.

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-02

Valnämnden

Diarienr: VN-2026/00046

Valnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027

Förslag till beslut
Valnämnden beslutar
att fastställa riskanalys och internkontrollplan för 2027.

Ärendebeskrivning
För valnämnden kommer 2027 att vara ett mellanår utan ordinarie val. Riskanalysen visar trots detta stora likheter med ett valår.

Risken för extraval, alternativt omval, måste alltid tas i beaktande. Det gäller även det faktum att samtliga medarbetare inom valkansliet måste betraktas som nyckelpersoner. Dessa kontrollområden bedöms innehålla de största identifierade riskerna inom valnämndens verksamhetsområde.

Även verksamhetslokalen behöver nämnas som en punkt i riskanalysen på grund av dess strategiska betydelse. Fyra riskområden behandlar olika säkerhetsaspekter som rör valnämnden.

Slutligen finns även lokalfrågor som rör val- och röstningslokaler samt bristandesamverkan mellan kommunens verksamheter med som två kontrollområden.

Beslutsunderlag
Valnämndens riskanalys och internkontrollplan för 2027

Beredningsansvariga
Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till
Beslut inklusive bilagor skickas till ksdiarium@umea.se
Ange diarienummer KS-2026/00521 i ämnesraden

Marie Sandström
Enhetschef

Tordleif Hansson
Utredare

Riskanalys

Nämnd: Valnämnden
Upprättad: 2026-11-17

Internkontrollplan 2027

Nämnd: Valnämnden
Upprättad: 2026-11-17

Steg 1 - Riskinventering ska nämnden vara direkt delaktig i			Steg 2 - Riskvärdering ska nämnden vara direkt delaktig i						Steg 3 - Nämndsansvarig chef tar fram förslag som beslutas av nämnd					
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	S-värde	Konsekvens	K-värde	Risk-värde	Rekommenderad riskhantering	Nr.	Inriktning för riskhantering från nämnd	Åtgärd	Kostnad (tkr)	Ansvarig	Återrapporteras
Extraval/omval	Eventuellt extraval/omval som ska hållas inom 90 dagar efter beslut.	R1	Möjlig	4	Kännbar	3	12	Minimera risk	R1	Minimera risk	Samtliga rutiner ska alltid vara aktuella, valmaterialet förberett. Om det skulle bli aktuellt så behöver kommunala lokaler användas i första hand. Möjligheten att använda externa förhyrningar är begränsade.	19 000	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.
Kompetensförsörjning/ sårbarhet	Endast nyckelpersoner finns i valkansliet	R2	Möjlig	3	Kännbar	4	12	Minimera risk	R2	Minimera risk	Acceptabel arbetbelastning. Att kunna erbjuda stimulerande och utvecklande arbetsuppgifter för att kunna bibehålla kansliets personal under mellanvalår är en utmaning för valnämnden. Långvarig frånvaro eller om någon slutar. Erfarenhets- och kunskapsöverföring. Hur minskar vi sårbarheten? Måste klarläggas under 2027.	0	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.
Verksamhetslokalen	Yttre och inre påverkan om förstör byggnaden, vilket innebär att valmaterialet förstörs och kan inte användas.	R4	Mindre sannolik	2	Allvarlig	4	8	Reducera risk	R4	Reducera risk	Kan innebär stor påverkan för valets genomförande. Dialog med fastighetsförvaltningen sker kontinuerligt under 2027	5 000	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.
Personuppgifter	Otillräcklig informationssäkerhet vid hantering av personuppgifter. Risk att känsliga personuppgifter om röstmottagare hanteras utan tillräckliga säkerhetsåtgärder, vilket kan leda till dataintrång, obehörig åtkomst eller brott mot GDPR. Juridiska följder	R5	Mindre sannolik	2	Allvarlig	4	8	Reducera risk	R5	Reducera risk	Personuppgifter lagras i Kaskelot, som har kryptering och loggning av åtkomst. Endast behöriga inom valkansliet har tillgång, och åtkomster granskas regelbundet. Rutiner för hantering dokumenteras.	0	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.
Förlorad dataåtkomst	Stopp i vår valprocess. Läckage av känsliga personuppgifter. Skadat förtroende.	R6	Möjlig	3	Lindrig	2	6	Reducera risk	R6	Reducera risk	Skapa krisplaner och reservrutiner för att hantera dataförlust eller dataåtkomst. Skapa kopior analogt och digitalt.	0	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.
Cyberangrepp	Risk för desinformation. Kan leda till stopp i samhällsviktiga tjänster Läckage av känsliga personuppgifter Utpressning och ekonomiska krav Skadat förtroende Juridiska följder	R7	Mindre sannolik	2	Allvarlig	4	8	Reducera risk	R8	Reducera risk	Vikten av uppdaterade brandväggar, antivirus, säkerhetskopiering och molntjänster. Personal tränas i att upptäcka phishing och andra hot. Skapa krisplaner och reservrutiner för att hantera attacker.	0	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.
Säkerhet	Riskerna för hot, sabotage och andra störningar riktade mot allmänna val har ökat. Förutom hot mot själva genomförandet handlar det även om förtroendet för valsystemet och väljarnas välja och förmåga att rösta. Antagonistiska hot mot allmänna val kan anta många olika former som exempelvis hot mot personal, lokaler, egendom, hot mot valreslutatet och informationspåverkan.	R8	Osannolik	1	Kännbar	3	3	Acceptera risk	R8	Acceptera risk	Analysera säkerhetsfrågor systemariskt ur ett brett perspektiv genom ett väl utbyggt samarbete med såväl verksamheter internt i kommunen som andra myndigheter. Ta fram planer inom de områden som behövs för att valet ska kunna genomföras tryggt och säkert.	0	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.
Lokaler	Brist på lämpliga val- och röstningslokaler kan leda till att lokalerna inte uppfyller kraven för ett rättssäkert, tillgängligt och effektivt genomförande av valet. Lokalerna kan vara för små för planerad möblering och väljarflöde, sakna tillräckligt antal in- och utgångar, ha bristande tillgång till wifi, inte uppfylla arbetsmiljökrav för röstmottagre eller sakna tillfredsställande låsmöjligheter och säkerhet.	R9	Osannolik	1	Kännbar	3	3	Acceptera risk	R9	Acceptera risk	Upprätta och använda en checklista vid inventering och bokning av lokaler. Kontrollera att lokalerna uppfyller krav avseende storlek, tillgänglighet, väljarflöden, antal in- och utgångar, internetuppkoppling, arbetsmiljö, säkerhet samt möjlighet till låsning och förvaring av valmaterial. Genomför kontroll i god tid före valet och följ upp eventuella brister.	0	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.
Samverkan	Bristande samverkan mellan kommunens verksamheter kan försvåra arbetet med att identifiera och boka lämpliga lokaler för röstmottagning. Detta kan leda till att lokaler inte uppfyller krav på tillgänglighet, säkerhet eller geografisk täckning. Utöka samverkan med fler verksamheter inom kommunen, exempelvis lönesupport, lokalbokning, IT och berörda förvaltningar, för att säkerställa att planering och genomförande av valet fungerar effektivt och att viktiga beroenden hanteras i god tid.	R10	Osannolik	1	Kännbar	3	3	Acceptera risk	R10	Acceptera risk	Tydliggöra ansvar och stärka samverkan mellan kommunens verksamheter för att säkerställa tillgång till ändamålsenliga lokaler. Stärka samverkan med fler kommunala verksamheter, såsom löneenheten, för att minska sårbarheten och säkerställa ett väl fungerande valgenomförande.	0	Enhetschef för valkansliet	T1, T2 årsbokslut.

Definitioner

Riskinventering/riskanalys

Sannolikhet	Definition	Värde
Osannolik	- praktisk taget obefintlig risk att fel uppstår	1
Mindre sannolik	- mycket liten risk att fel uppstår	2
Möjlig	- det finns en möjlig risk att fel uppstår	3
Sannolik	- det är mycket troligt att fel uppstår	4

Konsekvens	Definition	Värde
Försumbar	- konsekvensen av ett fel är obetydlig för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	1
Lindrig	- konsekvensen av ett fel är liten för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	2
Kännbar	- konsekvensen av ett fel uppfattas som besvarande för brukare, medborgare, besökare, kommunen och/eller övriga intressenter	3
Allvarlig	- konsekvensen av ett fel är så stor att felet inte får uppstå	4

Riskhantering

Riskvärde	Rekommendation till hur risken ska hanteras	Innebär
12-16	Minimera risk	*Direkta och omfattande åtgärder ska finnas med i internkontrollplan*
4-11	Reducera risk	*Åtgärder för att minska risk ska finnas med i internkontrollplan*
1-3	Acceptera risk	*Inget agerande krävs – åtgärder tas ej med i internkontrollplan*

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-03

Valnämnden

Diarienr: VN-2026/00047

Svar på Motion 20/2026: Förbättra röstningen i Umeå kommun under val; Joline Göttfert (M)

Förslag till beslut

Valnämnden föreslår kommunfullmäktige

att bifalla att-satsen att erbjuda central distribution av namnvalsedlar inför valen till kommunfullmäktige, regionfullmäktige och riksdagen 2030

att anse att-satsen att uppdra till valnämnden att vid framtida val ha fler förtidsröstningslokaler i närheten av Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet besvarad

att anse att-satsen att uppdra till valnämnden att inför kommande val göra förändringar i vallokalerna som innebär att röstningsförfarandet går snabbare för att minska risken för köer besvarad

att anse att-satsen att uppdra till valnämnden att vid framtida val låta partiföreträdare passera en eventuell kö när syftet är att observera och kontrollera förhållandena i vallokalen besvarad

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har lämnat in en motion om att förbättra röstningen i Umeå kommun.

Motionären menar att dagens ineffektiva system, där partierna själva måste köra ut namnvalsedlar till vallokaler, behöver förändras. Det innebär merarbete för såväl de politiska partierna som röstmottagarna. Under valet 2026 i Umeå var det mycket långa köer, både under förtidsröstningen och på valdagen. Mest köer var det vid Norrlands universitetssjukhus men det var även köer på andra förtidsröstningslokaler i kommunen, framför allt dagarna före valdagen. Under valdagen var det köer vid nästan samtliga vallokaler och det behöver göras ett omtag för att få bort köerna.

Tidigare har partiföreträdare kunnat passera eventuella köer för att fylla på namnvalsedlar eller kontrollera att det finns valsedlar i båsen. Det här valet har partierna ofta behövt stå i kö för att göra detta. Det bör tydliggöras att partiernas företrädare då inte ska behöva stå i en eventuell kö.

Tjänsteskrivelse

Dnr: VN-2026/00047

Yttrande

Central distribution av namnvalsedlar

Det finns klara fördelar med central distribution av namnvalsedlar. En fördel skulle vara att namnvalsedlarna skulle finnas med i det material som körs ut till vallokalerna och röstningslokalerna i förväg. Det innebär att de flesta valsedlarna skulle finnas utlagda i valsedelsställen när röstningen börjar under såväl förtidsröstningen som på valdagen. Stressen för röstmottagarna minskar och partiföreträdare behöver inte besöka samtliga röstmottagningsställen för att leverera namnvalsedlar. Det förutsätter att valkansliet sätter en stopptid när partierna ska leverera sina namnvalsedlar.

Stopptiden måste sättas så att det blir möjligt att sortera och packa namnvalsedlarna i rimlig tid innan valmaterialet körs ut.

En nackdel är att det beroende på stopptid kan krävas stora resurser hos valkansliet när namnvalsedlarna kommer valkansliet till handa. Arbetsmängden är redan stor strax innan förtidsröstningen börjar och kommer med central distribution att öka ytterligare. Det kommer troligen att behövas mer resurser i detta tidskritiska läge.

Valsedelskommittén har i januari 2026 lämnat sitt delbetänkande 710 miljoner skäl till reformer (SOU 2026:2). Där finns flera förslag som kan komma att påverka valadministrationen betydligt. Ett förslag är att partivalsedlarna försvinner. Det kommer enbart att finnas blanka valsedlar samt namnvalsedlar som byter namn till kandidatvalsedlar. Dessutom föreslås valadministrationen ensam få ansvaret för distribution av valsedlar. Tillsammans med de ökade kraven för att ett parti ska få delta med kandidatvalsedlar kommer antalet valsedlar att minska om förslagen genomförs.

Det ligger således i resans riktning att valadministrationen tar över ansvaret för distributionen av alla valsedlar. Oavsett vad som händer med valsedelskommitténs slutgiltiga förslag menar valnämnden att ansvaret för valsedelsdistributionen bör läggas över på valadministrationen.

Fler förtidsröstningslokaler i närheten av Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet

Antalet väljare som förtidsröstar i lokalen i Norrlands universitetssjukhus har alltid varit högt. Att hitta lämpliga lokaler inom sjukhuset och närområdet har däremot varit svårt. Lokalen ska kunna vara öppna hela dagen och under hela förtidsröstningsperioden. Även kapaciteten ska vägas in i bedömningen.

Tjänsteskrivelse

Dnr: VN-2026/00047

Valnämnden har alltid haft god service och erbjudit möjlighet att skriva ut röstkort på plats när regeln om att väljaren måste ha med sig sitt röstkort fanns. Det lockade många spontanväljare som passerade förtidsröstningslokalen. Det är också den lokal i Umeå som har störst andel väljare från andra kommuner.

Att anordna förtidsröstning inom sjukhus- och universitetsområdet är en angelägenhet för hela regionen och mer än så. Kapaciteten i form av valsedelsbord och mottagningsbord var vid höstens val densamma som vid valet 2022.

Valnämnden har bytt lokaler inom området vid flera tillfällen i dialog med Region Västerbotten och avser att undersöka lokalalternativ inom området inför kommande val men framför allt fokusera på att öka kapaciteten i lokalen/lokalerna.

Göra förändringar som innebär att röstningsförfarandet går snabbare för att minska risken för köer

Det är svårt för valnämnden att på egen hand helt ut påverka tiden för själva röstningsförfarandet. Det finns parametrar som står utanför valnämndens kontroll som inverkar på tiden det tar för väljaren att rösta.

Valnämnden kommer däremot att se över kapaciteten och flödena i alla röstmottagningsställen inför kommande val för att på så sätt minska risken för köbildning.

Låta partiföreträdare passera en eventuell kö när syftet är att observera och kontrollera förhållandena i vallokalen

Valnämnden kommer inför kommande val att utarbeta en tydlig rutin för hur partiföreträdare på ett bra sätt ska kunna besöka val- och röstningslokaler utan att störa eller fördröja väljarnas röstningsförfarande. Det är särskilt viktigt med tanke på ett ökat antal deltagande partier och därmed ökat antal partiföreträdare.

Beslutsunderlag

Motion 20/2026: Förbättra röstningen i Umeå kommun under val; Joline Göttfert (M)

Tjänsteskrivelse

Dnr: VN-2026/00047

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se
Diarienummer: KS-2026/00884

Marie Sandström
Enhetschef

Tordleif Hansson
Utredare

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Förbättra röstningen i Umeå kommun under val

I Umeå behöver partierna själva distribuera namnvalsedlar till vallokaler, förtidsröstningslokaler som är öppna för allmänheten samt lokaler för förtidsröstning med begränsat tillträde för allmänheten. I många andra kommuner kan partierna lämna in namnvalsedlarna centralt till kommunen, som därefter distribuerar dem till vallokalerna.

Dagens ineffektiva system, där partierna själva måste köra ut namnvalsedlar till vallokaler, behöver förändras. Det innebär merarbete för såväl de politiska partierna som röstmottagarna, som behöver möta upp partiföreträdare och hinna lägga ut namnvalsedlarna innan vallokalen öppnar. Det innebär också många resor över hela kommunen för partiföreträdare. Det rimmar illa med Umeå kommuns arbete för att minska klimatpåverkan. Det är även ett demokratiproblem, eftersom små partier med mindre organisation kan ha svårt att hinna med att lämna namnvalsedlar till alla vallokaler när de öppnar.

Under valet 2026 i Umeå var det mycket långa köer, både under förtidsröstningen och på valdagen. Mest köer var det vid Norrlands universitetssjukhus men det var även köer på andra förtidsröstningslokaler i kommunen, framför allt dagarna före valdagen. Under valdagen var det köer vid nästan samtliga vallokaler och Umeå stack ut i riket för sina långa köer. Det behöver göras ett omtag för att få bort köerna.

Tidigare har partiföreträdare kunnat passera eventuella köer för att fylla på namnvalsedlar eller kontrollera att det finns valsedlar i båsen. Det här valet har partierna ofta behövt stå i kö för att göra detta. Det är en viktig demokratifråga att de politiska partiernas företrädare enkelt kan besöka vallokalerna och observera och kontrollera att allt går rätt till. Det bör tydliggöras att partiernas företrädare då inte ska behöva stå i en eventuell kö.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar

att uppdra till valnämnden att erbjuda central distribution av namnvalsedlar inför valen till kommunfullmäktige, regionfullmäktige och riksdagen 2030

att uppdra till valnämnden att vid framtida val ha fler förtidsröstningslokaler i närheten av Norrlands universitetssjukhus och Umeå universitet

att uppdra till valnämnden att inför kommande val göra förändringar i vallokalerna som innebär att röstningsförfarandet går snabbare för att minska risken för köer

att uppdra till valnämnden att vid framtida val låta partiföreträdare passera en eventuell kö när syftet är att observera och kontrollera förhållandena i vallokalen

Joline Göttfert, kommunfullmäktigeledamot (M)

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-02

Valnämnden

Diarienr: VN-2026/00048

Svar på Motion 21/2026: Mobil förtidsröstning – rösta på Bokbussen; Maria Lindvall (-) (L)

Förslag till beslut
Valnämnden föreslår kommunfullmäktige
att avslå motionen.

Ärendebeskrivning
Maria Lindvall (-) (L) har lämnat in en motion om att inrätta en mobil röstningslokal inför valet till Europaparlamentet 2029 och de allmänna valen 2030 och att den mobila röstningslokalen placeras i bibliotekens bokbuss.

Motionären vill erbjuda invånarna möjlighet att förtidsrösta på bokbussen. Människor kan många gånger ha långt eller väldigt långt till lokaler där de kan förtidsrösta eller till sin vallokal där de kan rösta på valdagen. Förutom att bokbussen kör till områden där det är långt till närmaste bibliotek menar motionären också att den samtidigt når personer som kanske inte har möjlighet att besöka röstningslokaler i stan. Dessutom lyfts en miljöaspekt och den tekniska utvecklingen som ytterligare perspektiv.

Yttrande
Det är ett relativt omfattande arbete att plocka fram valsedlar och valkuvert till väljarna, ordna en avskärmad plats, samt förbereda det material som röstmottagarna behöver för att ta emot och registrera rösterna för att slutligen säkerställa förvaringen av rösterna. Det gäller särskilt om bussen även ska användas för andra ändamål än enbart röstning. Endast en väljare åt gången torde kunna göra i ordning sin röst i det begränsade utrymme som bokbussen erbjuder.

Enligt bokbussens tidtabell är stoppen korta, ofta 20–40 minuter och ibland längre. Det innebär att få väljare skulle få möjlighet att rösta om inte tidtabellen görs om under valperioden.

Väljare som har kommit till bokbussen under ett hållplatsstopp ska ges möjlighet att rösta enligt regeln om att den som kommit till ett röstmottagningsställe i tid ska få avlägga sin röst. Med tanke på den begränsade kapaciteten i bokbussen innebär det att det snabbt kan bli

Tjänsteskrivelse

Dnr: VN-2026/00048

förseningar i bokbussens tidtabell och att den annonserade tiden för röstning förskjuts. Det talar emot att ordna förtidsröstning i bokbussen.

Den tekniska utvecklingen som motionären framhåller har så här långt inneburit ett moderniserat sätt att förtidsrösta genom att skanna legitimation och fönsterkuvert för förtidsröst för att förenkla sorteringen av förtidsrösterna. Det kräver tillgång till internet. I övrigt går röstningen till på samma sätt som tidigare.

Motionären har rätt i att många väljare kan ha relativt långt till sin vallokal och även till närmaste lokal för att förtidsrösta. Inför RKR-valet 2026 beslutade valnämnden därför att utöka såväl antalet lokaler för förtidsröstning utanför tätorterna Umeå, Holmsund, Hörnefors och Sävar som öppettiderna för dessa lokaler. Vid höstens val ordnades förtidsröstning på 12 platser utanför nämnda tätorter samt på Holmön.

I dessa lokaler togs det emot 1500 förtidsröster. Valnämnden menar att detta slagit väl ut och planerar att fortsätta att erbjuda goda möjligheter att förtidsrösta för de invånare som bor utanför de största tätorterna.

Valnämnden anser att bokbussen inte är något bra alternativ för att ta emot förtidsröster. Det är effektivare att ordna förtidsröstning i orter på landsbygden under fasta tider precis som nämnden gör nu. Den kapaciteten kan dessutom byggas ut ytterligare inför kommande val.

Erfarenheter från andra kommuner talar i samma riktning. Uppsala valde exempelvis att i stället för bokbussen specialinreda en annan buss för att kunna erbjuda en mobil förtidsröstningslokal. På så sätt har man kunnat ha längre stopp och även bättre plats för det material som behövs för att kunna utrusta en förtidsröstningslokal på rätt sätt. Där menade man att bokbussen inte kunnat tillgodose behoven för både väljare och låntagare. Även Borås har använt en specialinredd buss som en mobil förtidsröstningslokal.

Valnämnden anser att en mobil röstningslokal kan vara ett komplement till övriga förtidsröstningslokaler men inte om den kombineras med någon annan verksamhet. Där delar nämnden uppfattning med Uppsala och Borås kommuner.

Avslutningsvis menar valnämnden att motionärens intentioner kan infrias på annat sätt än att använda bokbussen som förtidsröstningslokal. Själva röstningsprocessen är dessutom omgärdad av ett regelverk som inte minst kräver såväl utrymme som tid för att fungera väl.

Tjänsteskrivelse

Dnr: VN-2026/00048

Väljare som inte kan ta sig till en vallokal eller en lokal för förtidsröstning på grund av ålder, funktionsnedsättning eller sjukdom kan dessutom beställa ambulerande röstmottagning vilket innebär att väljaren kan få rösta i sitt eget hem under överinseende av två röstmottagare.

Beslutsunderlag

Motion 21/2026: Mobil förtidsröstning – rösta på Bokbussen; Maria Lindvall (-) (L)

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se
Diarienummer: KS-2026/00885

Marie Sandström
Enhetschef

Tordleif Hansson
Utredare

Motion till Umeå kommunfullmäktige 2026-09-17

Mobil förtidsröstning – rösta på Bokbussen

Erbjud invånarna möjligheten att förtidsrösta på bokbussen under samma tid som förtidsröstningen pågår vart fjärde år. Det här är ett förslag om ökat demokratiskt inkluderande i en tid då vi behöver hitta nya sätt att nå ut till medborgarna

Människor kan ju många gånger ha både långt och väldigt långt till vallokaler för att förtidsrösta eller för att rösta på valdagen. Umeå kommuns bokbuss kör till områden i kommunen där det är långt till ett vanligt bibliotek. Den når då med andra ord på samma gång ut till personer som kanske inte har möjlighet att besöka stadens vallokaler vilket ökar tillgängligheten för både äldre och yngre väljare att lägga sin röst i valurnan. Bokbussen rör sig redan i de områden där folk bor och verkar, vilket sänker tröskeln för att rösta.

Med detta koncept så gifter man även två aktiviteter. Den ena som främjar bokläsarkulturen och den andra som stärker demokratin. Medborgarna kan passa på att rösta när de lånar en bok, eller passa på att låna en bok när de förtidsröstar!

Det finns även en tredje vinnare med en mobil vallokal, dels för att bussen är miljövänlig i sig och dels för att möjligheten till förtidsröstning på bokbussen kan bidra till att minska utsläpp. Helt i enlighet med kommunens miljömål. Väljare kan ta cykeln eller en promenad till bokbussen istället för att sätta sig i bil eller bli skjutsad till en annan vallokal längre bort.

Slutligen vill jag framhäva att det idag med den digitala och tekniska utvecklingen gör det möjligt att bedriva en sådan verksamhet som jag föreslår, något som inte varit möjligt att göra på ett säkert sätt för bara några år sedan. Konceptet är inte nytt utan har prövats i andra kommuner redan så det går att ta lärdom från dessa vid utvecklingen av Umeås moderna mobila röstningslokal.

Jag yrkar:

- att Umeå kommun beslutar att ge Valnämnden och Kulturnämnden i uppdrag att inrätta en mobil röstningslokal inför valet till Europaparlamentet 2029 och de allmänna valen 2030,
- att den mobila röstningslokalen placeras i bibliotekens Bokbuss,
- att Biblioteken i samverkan med Tekniska förvaltningen arbetar fram en plan för hur denna verksamhet ska bedrivas rent praktiskt och tekniskt säkert samt att Valnämnden ansvarar för att tillsätta den/de valförrättare som ska arbeta på bussen.

2026-09-17
Maria Lindvall, Oberoende ledamot i fullmäktige

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-11-04

Valnämnden

Diarienr: VN-2026/00049

Valnämndens sammanträden 2027

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar
Att fastställa förslaget till mötestider för 2027

Ärendebeskrivning

Valnämnden har att fastställa mötesdatum för 2027. Förslag på mötesdatum och mötestider:

Tisdagen den 16 februari kl 08.30-12.00, Esplanaden
Onsdagen den 10 mars kl 08.30-12.00, Ryttargången
Tisdagen den 18 maj kl 08.30-12.00, Saluten
Tisdagen den 21 september kl 08.30-12.00, Saluten
Onsdagen den 17 november, kl 08.30-12.00, Ryttargången

Beredningsansvariga

Marie Sandström
Tordleif Hansson

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se
kommunikation@umea.se

Tordleif Hansson
Utredare

Marie Sandström
Enhetschef

UMEÅ KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-04

Valnämnden

Diarienr: VN-2026/00002

Informationsärenden Valnämnden 2026

Förslag till beslut
Valnämnden beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning
Enkät röstmottagare
Återrapport rekrytering
Rapport från besök av Valmyndigheten 16 oktober
Återrapport från arbetet med utvärdering av valets genomförande
KSNAU beslut – Förslag Policy Cirkulär Ekonomi
KSNAU beslut – Komplettering av Anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2026
INBJUDAN – Klimatredo Umeå – samverkansforum för klimatanpassning och framtidssäkring 26 januari 2027

Beslutsunderlag
KSNAU beslut – Förslag Policy Cirkulär Ekonomi
KSNAU beslut – Komplettering av Anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2026
INBJUDAN – Klimatredo Umeå – samverkansforum för klimatanpassning och framtidssäkring 26 januari 2027

Beredningsansvariga
Marie Sandström
Tordleif Hansson
Carina Frohm Larsson
Peder Halläng
Fredrik Åberg

Tordleif Hansson
Utredare

Marie Sandström
Enhetschef

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

§ 287

Diarienr: KS-2026/00478

Remiss: Policy Cirkulär Ekonomi

Beslut

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutar

att överlämna remissutgåva av policy cirkulär ekonomi i Umeå kommun till kommunens nämnder och bolag för yttrande.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

I den strategiska planen står att Umeå ska vara en föregångare inom cirkulär ekonomi. Detta föranledde att OECD 2019 analyserade Umeå i sitt program för Cirkulär ekonomi i städer och regioner. Rapporten publicerades 2020 och gav 18 rekommendationer till Umeå kommun för vidare arbete. Sedan dess omfattas området av programmet för Klimatneutrala Umeå. Däremot framgår inte några prioriterade områden eller uppsatta mål för arbetet.

Under 2024 inleddes arbetet med att ta fram en Träbyggnadspolicy. Frågan engagerade remissinstanser som välkomnade ett styrdokument för byggande men den övervägande delen föreslog ett fokus på cirkularitet, hållbarhet och klimatpåverkan framför materialslag. Samtidigt sker arbete inom kommunkoncernen inom urban industriell symbios, cirkulärt byggande, cirkulär masshantering och återbruk. En av de beslutade åtgärderna för att uppnå kommunens miljömål är en strategi för cirkulärt byggande. Sammantaget sker många insatser, men utan överbryggande koordinering och riktning.

Mot bakgrund av detta fattade kommunfullmäktige ett igångsättningsbeslut 2025-04-28 för ett styrdokument för cirkulär ekonomi.

Syfte

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för Umeå kommuns arbete där cirkulär ekonomi är ett av verktygen för att nå kommunens inriktningsmål. Tillämpningen av denna policy innebär minskad klimatpåverkan, ökad resiliens och potentiellt ekonomiska besparingar. Policyn ska fungera som ett stöd i förståelsen av hur cirkulär ekonomi ska integreras i den egna verksamheten och vara vägledande i prioriteringar och val. Policyn är tänkt att generera kompetens och utveckling inom området.

Remissförfarande
Förslag till policy föreslås nu lämnas på remiss till kommunens nämnder samt bolag för yttrande.

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (KSNAU) önskar synpunkter kring policyns upplägg och innehåll samt om nämnder och bolag ser behov av att det senare tas fram kompletterande riktlinje som ytterligare förtydligar hur cirkulär ekonomi ska genomföras.

Remissyttrande ska vara inlämnat till kommunstyrelsens diarium senast den 30 november 2026. Vid inlämning av remissyttrande ska ärendenummer KS-2026/00478 framgå i ärenderaden. Skicka remissyttrandet till ksdiarium@umea.se

Beslutsunderlag
Förslag Policy Cirkulär Ekonomi

Beredningsansvariga
Liv Öberg
Henny Farebo

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning
Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Kommunens nämnder
Kommunala bolag
Nätverket för hållbart byggande och förvaltande, michael.jalmby@hallbarahus.se

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

UMEÅ KOMMUN

Policy för cirkulär ekonomi

Remissversion

Beslutad av: Kommunfullmäktige	**Diarienummer:** KS-2026/00478	**Datum, paragraf för beslut:**	**Dokumentet styr:** Nämnder och bolag
Dokumenttyp: Policy	**Giltighetstid:** Tills vidare	**Dokumentansvarig:** Kommunstyrelsen	

Bakgrund

Cirkulär ekonomi handlar om ett systemskifte; att gå från ett linjärt tankesätt och processer till cirkulära tankesätt och processer. Detta skifte påverkar ekonomi, beteenden och synen på naturresurser och värdekedjor. Vi behöver ändra beteende och arbetssätt som leder oss till att välja cirkulära lösningar framför traditionella val. Detta är ett arbete som kommer pågå under lång tid och utmana våra vanor. Kunskap och idéer finns i delar av kommunorganisationen och vi kan lära av andra städer som kommit längre i arbetet.

Cirkulär ekonomi är ett verktyg för att nå ökad resurseffektivitet och minska klimatpåverkan. En förutsättning för detta är giftfria kretslopp. Konkret innebär det att i mesta möjliga mån bevara och värna befintliga resurser och planera och designa för produkters livslängd med återbruk i åtanke. Exemplifieras genom att kommunen:

- Är den cirkulära kunden
- Motverkar överkonsumtion
- Tillämpar avfallstrappan
- Har ett datadrivet och kunskapsdrivet arbete.
- Samverkar och utarbetar lösningar över verksamhetsgränser.
- Samarbetar med övriga aktörer för att utveckla Umeå till ett cirkulärt samhälle.

Syfte

Syftet med policyn är att tydliggöra de principer och förhållningssätt som ligger till grund för Umeå kommuns arbete där cirkulär ekonomi är ett av verktygen för att nå kommunens inriktningsmål. Tillämpningen av denna policy innebär minskad klimatpåverkan, ökad resiliens och potentiellt ekonomiska besparingar. Policyn ska fungera som ett stöd i förståelsen av hur cirkulär ekonomi ska integreras i den egna verksamheten och vara vägledande i prioriteringar och val. Policyn är tänkt att generera kompetens och utveckling inom området.

Lagar och andra krav

På nationell nivå finns en Strategi för cirkulär ekonomi som uppmuntrar kommunen till handling och prioriteringar. Två exempel på nationell lagstiftning som påverkar kommunen inom området är; Plan- och bygglagen och Lagen om Klimatdeklarationer för byggnader som båda innehåller skrivningar om återbruk.

På EU-nivå finns flera lagpaket som berör cirkulär ekonomi, däribland:

- Ekodesignförordningen för hållbara produkter
- European Affordable Housing Plan | Housing
- EU Anti-Poverty Strategy - Employment, Social Affairs and Inclusion
- Circular Economy Act väntas bli gällande under 2026.

Omfattning och avgränsning

Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder och förvaltningar samt helägda kommunägda bolag.

I delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att policyns principer och förhållningssätt ska tillämpas.

Begrepp och definitioner

Avyttra	När något lämnar verksamheten för att det inte längre behövs eller inte längre kan användas. Avyttring kan bland annat göras genom försäljning, donnation (speciella regler gäller offentlig aktörer) eller som avfall.
Bevara	Att välj att inte byta ut något för att använda det på samma plats med samma syfte.
Cirkulär ekonomi	Ett kretsloppstänk för att minimera användandet av resurser.
Energiåtervinna	Att använd avfall för att producera energi.
Livslängd	Den tid ett material eller produkt är funktionell.
Materialåtervinning	Definerias i miljöbalken (15 kap 6 §) som upparbetning av avfall till nya ämnen eller föremål som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial. Se även definition”Återvinning” nedan.
Återbruka	Att återanvända redan producerade material eller produkter.
Återtagssystem	Leverantörer och tillverkare som systematiskt tar tillbaka sina egna produkter efter användning med syfte att återbruka eller återvinna dessa.
Återvinna	Innebär att ett material eller en produkt tas om hand efter användning för att användas igen med annat syfte än det ursprungliga. Används här som ett bredare begrepp än det som

definieras i Miljöbalken. Enligt Miljöbalken (15 kap 6 §) innebär återvinning en form av avfallshantering. Återvinning kan ske antingen genom att något som är avfall genom kontroll, rengöring eller reparation förbereds för återanvändning eller genom att avfallet materialåtervinns för att kunna ersätta jungfrulig råvara.

Principer och förhållningssätt

Principer för cirkulär ekonomi ska tillämpas brett och exempelvis genomsyra produktval, möbelhantering, masshantering samt restflöden. Cirkulära principer appliceras i arbetet med att bygga och planera stad i exempelvis processer såsom bygg- och rivningslov, planarbete samt i det näringslivsfrämjande arbetet. Nedan prioritetsordning ska styra arbetet i fallande ordning.

1. Bevara

I första hand bevara befintlig infrastruktur, bebyggelser och de produkter och material som redan finns i bruk. Det innebär att vårda, reparera, rekonditionera och uppgradera.

2. Återbruka

I andra hand möjliggöra för att produkter och material återanvänds i största möjliga mån och på så sätt ge maximal livslängd. Det kan göras genom att ställa krav på garantitider, säkerställ tillgång på reservdelar, cirkulera internt, välja icke-fabriksnytt samt inventera och demontera. Om ett material eller produkt med livslängd kvar ska avyttras, bör avyttring som avfall undvikas.

3. Återvinna och materialåtervinna

I tredje hand ska material och produkter återvinnas. Vid återvinning får de ingående råvarorna en förlängd livslängd. Återvinning möjliggörs genom produktval och utformning så att ingående material kan separeras och/eller genom att använda återtagssystem inom de områden där sådana finns.

4. Energiåtervinna

I sista hand avvecklas material och produkter som avfall för energiåtervinning.

Relaterade styrdokument

Program för Klimatneutrala Umeå

Miljömålen

Avfallsplan

Energiprogrammet

Umeå kommun
Click here to enter text.

Protokollsutdrag
Click here to enter text.

§ 286

Diarienr: KS-2025/01087

Komplettering av anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen 2026

Beslut

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutar

att fastställa reviderad anvisning för nämnders rapportering till kommunstyrelsen 2026.

att ge ekonomidirektör mandat att vid behov genomföra redaktionella ändringar i anvisningen och distribuera reviderad anvisning till kommunens nämnder.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen fastställde den 10 februari 2026 en anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen för verksamhetsåret 2026. Anvisningen innehåller tidplan för rapportering samt krav på innehåll och utformning av nämndens rapport när det gäller verksamhet, ekonomi, personal och intern kontroll.

I samband med beslutet i februari angavs att anvisningen kan komma att kompletteras under året. Detta med anledning av ett pågående utvecklingsarbete med kommunstyrelsens uppsiktsplikt som kan kräva att mer information lämnas från nämnderna. Utvecklingsarbetet fortsätter och ett identifierat behov är formell information om hur respektive nämnd bedriver sitt kvalitetsarbete. Anvisningen föreslås därför kompletteras med en rubrik där nämnderna ska beskriva sitt systematiska kvalitetsarbete.

I samband med revideringen införs också ytterligare en punkt av mer formaliakaraktär som tidigare saknats där nämnderna ska ange om de vid

rapporteringstillfället är inblandade i några väsentliga (belopp över 5 mnkr) juridiska tvister.

Revideringarna är markerade med gult i bifogat förslag till reviderad anvisning.

Beslutsunderlag

Reviderad anvisning för nämnders rapportering till kommunstyrelsen 2026_reviderad inför T3 rapportering

Beredningsansvariga

Lina Renfors
Malin Blom

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Alla nämnder

UMEÅ KOMMUN

Anvisning

Nämnders rapportering till kommunstyrelsen

Anvisning....1
Nytt inför nämndernas rapportering till årsredovisningen....2
Bakgrund....2
Syfte....2
Avgränsning....3
Tidplan för rapportering....3
Anvisning för rapportering....4
Uppföljning av intern kontroll....7
Kontakt....7
Mall för nämnders rapporter....9
Xxxnämndens rapport till KS, januari–december 2026....11
Verksamhetsuppföljning....11
Personaluppföljning....13
Ekonomiuppföljning....15
Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse....17
Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse....17
Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden....19
Uppföljning av inriktningsmål och program....22

Nytt inför nämndernas rapportering till årsredovisningen

Kommunstyrelsen fastställde den 10 februari 2026 en anvisning för nämndernas rapportering till kommunstyrelsen under 2026. Anvisningen har inför årsrapporteringen (T3) kompletterats och innefattar nedan tillägg:

- Beskrivning av nämndens arbete med kvalitet – sidan 7 samt i sist i mallen.
- Kort beskrivning av väsentliga tvister som nämnden eventuellt är involverad i – sidan 7 samt sist i mallen.

Bakgrund

Kommunen upprättar årligen en förenklad rapport, en delårsrapport och en årsredovisning för hela kommunkoncernen. Innehållet styrs av kommunallagen (KL), lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och riktlinjer som utfärdas av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

- *Förenklade rapporten* avser perioden januari till april 2026. Den innehåller information om nämndernas personalförhållanden samt ekonomiskt resultat, ställning och prognos för kommunens nämnder och bolag. Den förenklade rapporten är *inte* ett delårsbokslut och innehåller *inte* ett konsoliderat bokslut.
- *Delårsrapporten* avser perioden januari till augusti 2026. Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen upprätta en delårsrapport som kommunfullmäktige därefter fastställer inom två månader.
- *Årsredovisningen* avser helåret 2026. Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen upprätta en årsredovisning som ska överlämnas till kommunfullmäktige senast 15 april året efter det verksamhetsår som avses.

Samtliga rapporter ovan baseras på uppgifter från kommunens nämnder och bolag. Innehåll i nämndernas rapportering till KS framgår i anvisning och mallar i det här dokumentet.

Mallarna skiljer sig åt eftersom rapporteringskraven är olika för respektive tidsperiod.

Syfte

Anvisningen ska möjliggöra sammanställning och bedömning av följande uppgifter:

- ekonomi- och personalförhållanden
- uppföljning av grunduppdrag*
- uppföljning av tilläggsuppdrag*
- uppföljning av inriktningsmål och program*

- omfattning och förändringar kring privata utförare och avtalssamverkan**
- status i arbetet med nämndernas interna kontroll

* inte i nämndens rapport till KS januari–april

** inte i nämndens rapport till KS januari-april och januari-augusti

Uppgifterna utgör underlag för kommunstyrelsens uppsiktsplikt och för kommunstyrelsens uppföljningsrapporter till kommunfullmäktige under 2026.

Avgränsning

Anvisningen gäller för kommunens nämnder, inklusive gemensamma nämnder. Anvisning till kommunens bolag hanteras separat.

Tidplan för rapportering

Datum för rapport jan–dec 2026	Aktivitet	Ansvar
10 februari	Tidplan och anvisningar fastställs och expedieras till kommunens nämnder	KSNAU
5 januari 2027	Personalunderlag klara i systemen	SLK personal
11 januari 2027	Ekonomiunderlag klara i systemen	SLK ekonomi
13 januari 2027	Avstämningar balanskonton och bokslutsbilagor >3 mnkr kontrollerade och levererade till SLK ekonomi	ekonomichef/ nämndcontroller
5 februari 2027	**Förvaltningens förslag till rapport från nämnden ska vara klar och inskickat till SLK budget enligt anvisning**	**respektive förvaltning**
21 januari 2027	Avstämningar balanskonton och bokslutsbilagor <3 mnkr kontrollerade och levererade till SLK ekonomi	ekonomichef/ nämnd-controller
23 februari 2027	**Nämndens fastställda rapport till KS (direktjusterad vid möte vid behov) ska vara inskickad till KS diarium och SLK ekonomi enligt anvisning**	**respektive nämnd**
18 mars 2027	Delårsrapport/årsredovisning klar för granskning av revisionen	SLK ekonomi
8 april 2027	Förenklad rapport/delårsrapport/års-redovisning inlagd i Public 360	SLK ekonomi
13 april 2027	KSNAU hanterar förenklad rapport/delårsrapport/ årsredovisning	KSNAU
13 april 2027	KS hanterar förenklad rapport/delårsrapport/ årsredovisning	KS
XX april 2027	Revisionen lämnar bedömning/revisionsberättelse	Revisionen
26 april 2027	KF beslutar om förenklad rapport/delårsrapport/ årsredovisning	KF

XX april 2027	Information till CSG	Stadsdirektör

Anvisning för rapportering

Använd klarspråk

- Använd klarspråk och tillämpa kommunens skrivregler: Skrivregler, språkvård.
- Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.

Namnge rapport

Namnge rapporterna så här:

- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till april
- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till augusti
- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till december.

Skicka in rapport

Skicka in rapport i Word-format enligt tidplan

- till SLK ekonomi och styrning, ksrapportering@umea.se
- till KS diarium; ksdiarium@umea.se.

Rapportens delar

Nämndens rapport till KS för perioden januari–april består av två delar: personaluppföljning och ekonomiuppföljning.

Nämndens rapport till KS för perioden januari–augusti och januari–december består av tre delar: verksamhetsuppföljning, personaluppföljning och ekonomiuppföljning.

I avsnitt och mallar som följer framgår krav på innehåll och hur de ska utformas.

1. Verksamhetsuppföljning (inte i nämndens rapport till KS januari–april)

- Låt verksamhetsrapporten rymmas på *max fyra sidor* för stora nämnder och *max två sidor* för små nämnder, inklusive medföljande tabeller och grafer/diagram.

- Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf till rapporten i Excel-format.

Verksamhetsrapporten ska innehålla:

- nämndens bedömning av i vilken omfattning grunduppdraget har uppfyllts
- beskrivning av verksamhet och väsentliga händelser under perioden
- produktionsstatistik/nyckeltal
- rapport av nämndens genomförda aktiviteter/åtgärder relaterade till destinerade inriktningsmål och program samt vilka effekter/resultat det har medfört
- rapport av status för arbetet med eventuella tilläggsuppdrag som nämnden har tilldelats av kommunfullmäktige
- vid nämndens rapport till KS januari-augusti ska nämnden ge en prognos för grunduppdragets uppfyllande vid årets slut samt prognos för arbetet med eventuella tilläggsuppdrag.

Sammanställd uppföljning av inriktningsmål och program som innefattar hela kommunen s.k. programrapport, sammanställs av kommunstyrelsen. Sammanställd uppföljning delges nämnder och bolag och bifogas till kommunens delårsrapport respektive årsredovisning.

2. Personaluppföljning

- Låt personaluppföljningen rymmas på *två sidor* inklusive medföljande tabell/tabeller i enlighet med bifogade mallar.

Personalrapporten för januari-april ska innehålla:

- en kort lägesrapport avseende kompetensförsörjning och sjukfrånvaro. Nyckeltal och utfall tillhandahålls av SLK HR.

Personalrapporten för januari-augusti ska innehålla:

- en bedömning av i vilken omfattning de personalpolitiska målen har uppfyllts samt en prognos för uppfyllande vid årets slut.
- de nyckeltal som nämnden valt att följa upp. Kommentera, förklara eventuella avvikelser och beskriv vidtagna åtgärder. Nyckeltal och utfall tillhandahålls av SLK HR.
- väsentliga händelser utifrån nämndens verksamhetsplan och de personalpolitiska målen.

Personalrapporten för januari-december ska innehålla:

- en bedömning av i vilken omfattning de personalpolitiska målen har uppfyllts.

- de nyckeltal som nämnden valt att följa upp. Kommentera, förklara eventuella avvikelser och beskriv vidtagna åtgärder. Nyckeltal och utfall tillhandahålls av SLK HR.
- väsentliga händelser utifrån nämndens verksamhetsplan och de personalpolitiska målen.

3. Ekonomiuppföljning

- Låt ekonomirapporten rymmas på *två sidor* inklusive medföljande tabeller i enlighet med bifogade mallar. TN har utökat utrymme att beskriva ekonomi med anledning av nämndens investeringsvolym.
- I tabeller, ange sifferuppgifter med samma tecken som i uppföljningssystemet (Hypergene).
- Beskriv väsentliga orsaker till utfall jämfört med utfall föregående år och avvikelse mot budget för nämnden som helhet.
- Infoga inga underrubriker, bara löpande text.
- Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits eller planeras med anledning av eventuell avvikelse mot budget.
- Beskriv årsprognos/budgetavvikelse som tar hänsyn till effekter för vidtagna eller planerade åtgärder och förutsättningar som prognosen bygger på. Kommentera orsaker till prognosavvikelse för perioden januari−december.
- Beskriv väsentliga orsaker till avvikelser för investeringar och årsprognos för utfall investeringar och förutsättningar prognosen bygger på. Kommentera orsaker till prognosavvikelse för perioden januari−december.

Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse för verksamheten (i nämndens rapport till KS januari−december)

- Privata utförare av större betydelse/omfattning ska enligt lag redovisas i kommunens årsredovisning. Sammanställning av privata utförare upparbetas av SLK och skickas ut till förvaltningarna.
- Samtliga nämnder ska bedöma och lämna uppgifter om nämndens nyttjande av privata utförare. Nämnd ska därför i samband redovisa om det har skett *väsentliga förändringar* när det gäller nämndens nyttjande av privata utförare under året.
- Nämnder ska redovisa hur verksamhet där det finns privata utförare kontrollerats och följts upp under verksamhetsåret. Kan redovisas i bilaga.

Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse för verksamheten (i nämndens rapport till KS januari–december)

- Samtliga nämnder ska bedöma och lämna uppgifter om *väsentliga förändringar* när det gäller nämndens nyttjande av avtalssamverkan (köp eller försäljning av tjänst till annan kommun/region) under året.

Redovisning av väsentliga juridiska tvister (i nämndens rapport till KS januari–december)

- Samtliga nämnder ska ange om de vid rapporteringstillfället är involverade i någon väsentlig juridisk tvist. Med väsentlig avses om det rör sig om belopp över 5 mnkr.

Redovisning av nämndens arbete med kvalitet (i nämndens rapport till KS januari–december)

- Samtliga nämnder ska beskriva hur nämnden arbetar med kvalitet/systematiskt kvalitetsarbete.

Uppföljning av intern kontroll

I samband med nämndens beslut om att godkänna nämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden ska nämnden även ta del av och godkänna rapport över nämndens arbete med intern kontroll för motsvarande period. Använd mall för internkontrollplan på intranätet.

Nämndens godkännande av rapport över internkontrollarbetet ska fastställas i egen att-sats och nämnden ska bedöma om nämndens interna kontroll är tillräcklig och ändamålsenlig.

Rapporter för perioderna januari-april, januari-augusti samt januari-december namnges enligt nedan:

- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapportering av intern kontroll för perioden januari till april
- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapportering intern kontroll för perioden januari till augusti
- KS-2025/01087 Xxxnämndens rapportering av intern kontroll för perioden januari till december.

Rapporterna skickas till KS diarium; ksdiarium@umea.se.

Kontakt

- Kontakta i första hand din förvaltnings ekonomi- eller HR-chef.

- Kontakta i andra hand SLK ekonomi och styrning, SLK HR eller kommunkansli beroende på vad det handlar om.

Mall för nämnders rapporter

Mall för rapport följer i nedan bilaga.

- Spara ner respektive mall som ett separat dokument och namnge enligt ovan.
- Fyll mallen med nämndens rapport enligt anvisning.

Anvisning....1
Nytt inför nämndernas rapportering till årsredovisningen....2
Bakgrund....2
Syfte....2
Avgränsning....3
Tidplan för rapportering....3
Anvisning för rapportering....4
Använd klarspråk....4
Namnge rapport....4
Skicka in rapport....4
Rapportens delar....4
Uppföljning av intern kontroll....7
Kontakt....7
Mall för nämnders rapporter....9
Xxxnämndens rapport till KS, januari–december 2026....11
Verksamhetsuppföljning....11
Nämndens grunduppdrag....11
Bedömning och motivering....11
Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser....11
Nämndens arbete med inriktningsmål och program....12
Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige....12
Personaluppföljning....13
Nämndens arbete för att nå personalpolitiska mål....13
Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena....13

Ekonomiuppföljning....15
Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi....15
Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år....15
Investeringar....15
Ombudgetering av investeringar....16
Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse....17
Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse....17
Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden....19
Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi....19
Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år....19
Investeringar....20
Ombudgetering av investeringar....21
Uppföljning av inriktningsmål och program....22

Xxxnämndens rapport till KS, januari–december 2026

Verksamhetsuppföljning

[Låt verksamhetsrapporten rymmas på *max 5 sidor* för stora nämnder och *max 3 sidor* för små nämnder inklusive tabeller/grafer/diagram.]

Nämndens grunduppdrag

[Redovisa i tabellen bedömning av i vilken grad nämnden har verkställt sitt grunduppdrag under perioden.]

[Xxxnämnden]	Bedömning av nämndens grunduppdrag
[Nämndens grunduppdrag i sin helhet]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Eventuell uppdelning av nämndens grunduppdrag med bedömning per verksamhet/kärnprocess:]	
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]
[Deluppdrag, frivillig uppdelning]	[I hög grad uppfyllt/i viss grad uppfyllt/inte uppfyllt]

[Använd tredelad bedömningsskala i tabellen för nämndens bedömning:]

Bedömningskriterium	Definition
I hög grad uppfyllt	Nämnden har under perioden verkställt sitt grunduppdrag helt eller i hög omfattning i enlighet med planeringsdirektivet, nämndens verksamhetsplan och givna förutsättningar.
I viss grad uppfyllt	Nämnden har under perioden verkställt delar av sitt grunduppdrag, men nämnden behöver vidta åtgärder inom vissa områden.
Inte uppfyllt	Nämnden har under perioden inte alls eller i liten omfattning uppfyllt sitt grunduppdrag.

Bedömning och motivering

[Lämna en kortfattad skriftlig beskrivning över vad som ligger till grund för nämndens bedömning enligt ovan (motivera bedömningen).]

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

[Beskriv kortfattat hur verksamheten har utvecklats under perioden, inklusive eventuella väsentliga händelser som har inträffat och som har haft stor påverkan på nämndens verksamhet.]

[Vid behov, infoga tabell, grafer och eller diagram som beskriver verksamhetens utveckling/resultat. Redovisa med fördel statistik/nyckeltal över tid (trend) eller i form av jämförelse med andra kommuner. Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf i Excel-format.]

[Små nämnder gör en beskrivning för hela nämnden. Större nämnder kan med fördel dela upp avsnittet per verksamhet/huvudprocess.]

Nämndens arbete med inriktningsmål och program

[Beskriv de aktiviteter/åtgärder nämnden genomfört under perioden med anledning av destinerade inriktningsmål och program samt de effekter/resultat det har medfört.

[Vid behov, infoga tabell, grafer och eller diagram som beskriver utveckling/resultat. Om grafer/diagram nyttjas, bifoga grunddata till respektive graf i Excel-format.]

[Nämndens beskrivning kan med fördel delas upp på respektive inriktningsmål och program.]

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

[Använd tabell och lämna upplysningar om utfall och förväntad utveckling när det gäller uppdrag från kommunfullmäktige. Avsnittets omfattning styrs av hur många KF-uppdrag nämnden har tilldelats. Gör även en bedömning av uppdragets status vid årets slut.]

Uppdrag	Status jan–dec	Motivering/kommentar
[Uppdrag xx från KF till nämnd]	Genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]
[Uppdrag yy från KF till nämnd]	Delvis genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]
[Uppdrag zz från KF till nämnd]	Inte genomfört	[Beskriv/motivera status för uppdraget.]

Personaluppföljning

[Låt personalrapporten rymmas på *2 sidor* inklusive medföljande tabell/tabeller. Beskriv löpande arbete och väsentliga händelser utifrån nämndens verksamhetsplan och de personalpolitiska målen. Kommentera de nyckeltal som nämnden valt att följa upp. Förklara eventuella avvikelser och beskriv åtgärder med anledning av detta.

Nyckeltal som tas fram av SLK HR finns inlagda i mallen, ta bort de som inte följs upp av nämnden. Utfall tillhandahålls av SLK HR.

Nämndens arbete för att nå personalpolitiska mål

[Redovisa i tabellen bedömning av i vilken grad nämnden har genomfört sitt arbete för att nå de personalpolitiska målen under perioden.]

[Xxxnämnden]	Bedömning av nämndens arbete med personalpolitiska mål
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	[Enligt plan/ mer arbete krävs]

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

[Beskriv under varje rubrik]

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (mål 5)

[Beskriv]

Ledarskap (mål 6)

[Beskriv]

Friskfaktorer (mål 7)

[Beskriv]

Nyckeltal	Utfall 2026			Utfall 2025		
	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Ansökningar, antal inskickade						
Arbetsmiljöhändelser, antal inrapporterade						
Arbetsmiljöhändelser, andel preventiva, procent						
Chefer med max 30 medarbetare, procent						
Heltidsanställda, procent						
Långtidsfriska, procent						
Medarbetarenkäten, medelvärde						
Nyanställd som chef, antal chefer som påbörjat utbildningen						
Pensionsålder, genomsnittlig						
Personalbehov, antal inskickade						
Personalomsättning, procent						
Personalomsättning chefer, procent						
Sjukdagar per årsarbetare, antal						
Sjukfrånvaro, procent						
Skyddsombud, antal						
Sysselsättningsgrad, genomsnittlig						
Tillbud och skador, antal inrapporterade						
Tillsvidareanställda, procent						
Utomnordisk bakgrund, procent						

Ekonomiuppföljning

[Låt ekonomirapporten rymmas på *2 sidor* inklusive medföljande tabeller. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi

[Beskriv på *högst en halv sida* eventuella väsentliga händelser som har haft påverkan på nämndens ekonomi, till exempel nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader och årets resultat, som har inträffat under perioden januari−december. Det kan också vara händelser som har inträffat efter december, men innan nämnden har fastställt sin rapport.]

[Exempel på händelser av väsentlig betydelse kan vara:

- händelser som har påverkat nämndens verksamhet i hög omfattning
- köp, försäljning, uppstart och nedläggning av verksamhet
- omstruktureringar, utökning/minskning av verksamhet eller större omorganisation
- ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten
- större investeringar som nämnden har genomfört eller påbörjat
- betydande rättstvister som nämnden har involverats i.]

Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv utfall i jämförelse med föregående år och orsaker till avvikelse. Beskriv även prognosavvikelse och orsaker till den.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2026	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

Investeringar

[Beskriv utfall av investeringar, eventuell budgetavvikelse, prognosavvikelse och orsaker till avvikelser.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall 2025	Prognos vid rapport jan−aug	Prognosavvikelse
Verksamhetens nettoinvesteringar						

Ombudgetering av investeringar

[Beskriv behov av ombudgetering av investeringsmedel. Behov av ombudgetering ska ske i enlighet med regler och anvisning för ombudgetering (se bifogad fil) samt med stöd av mall för ombudgetering investeringar (se bifogad fil).]

Redovisning av privata utförare av väsentlig betydelse

[Beskriv på *max en halv sida* nämndens nyttjande av privata utförare.
Beskrivningen bör innehålla uppgifter om:

- Volym (andel och antal)
- Större förändringar som har skett under året.
  Med större förändringar avses till exempel om nämnden har ingått nya avtal med privata utförare under året, om nämnden har övertagit verksamhet från privata utförare under året eller om andelen privata utförare inom ett verksamhetsområde har förändrats väsentligt. Använd antal, andel och kostnadsbelopp för att beskriva väsentliga förändringar.
- Hur nämnden följt upp och kontrollerat verksamhet som utförs av privata utförare. Kan redovisas i bilaga.

Redovisning av avtalssamverkan av väsentlig betydelse

[Beskriv på *max en halv sida* nämndens avtalssamverkan (köp eller försäljning av tjänst till annan kommun/region) under 2026. Beskrivningen bör innehålla uppgifter om:

- Volym (antal, andel av verksamheten)
- Större förändringar som har skett av nämndens nyttjande av avtalssamverkan
- Hur nämnden följt upp och kontrollerat verksamheten (om den genomförts av annan kommun)
- Om det förekommit delegation av beslut till annan kommun/region
- Nya beslut om avtalssamverkan i fullmäktige eller annan beslutsinstans under perioden (datum, paragraf, diarienummer).

Redovisning av väsentliga juridiska tvister

Beskriv kort om nämnden vid rapporteringstillfället är involverad i någon väsentlig juridisk tvist. Med väsentlig avses om det rör sig om belopp över 5 mnkr. Beskrivningen bör innehålla uppgifter om:

- xxxxxxxxx

Redovisning av nämndens arbete med kvalitet

Beskriv på max en sida hur nämnden arbetar med kvalitet/systematiskt kvalitetsarbete. Beskrivningen bör innehålla uppgifter om:

- Hur kvalitetsarbetet är organiserat?
- Hur avvikelser samlas in och eskaleras inom förvaltningen?
- Nämndens eventuella kvalitetsrapport

Ekonomiuppföljning, tekniska nämnden

[Låt tekniska nämndens ekonomirapport rymmas på *2 sidor* inklusive medföljande tabeller. Redovisning av investeringar inkluderas *inte* i detta krav. Använd inga underrubriker utan bara löpande text. Ange belopp i miljoner kronor (mnkr) med en decimal.]

Händelser av väsentlig betydelse som har påverkat nämndens ekonomi

[Beskriv på *högst en halv sida* eventuella väsentliga händelser som har haft påverkan på nämndens ekonomi, till exempel nettoinvesteringar, skulder, intäkter, kostnader och årets resultat, som har inträffat under perioden januari−december. Det kan också vara händelser som har inträffat efter december, men innan nämnden har fastställt sin rapport.]

[Exempel på händelser av väsentlig betydelse kan vara:

- händelser som har påverkat nämndens verksamhet i hög omfattning
- köp, försäljning, uppstart och nedläggning av verksamhet
- omstruktureringar, utökning/minskning av verksamhet eller större omorganisation
- ingångna avtal med väsentlig påverkan på verksamheten
- större investeringar som nämnden har genomfört eller påbörjat
- betydande rättstvister som nämnden har involverats i.]

Budgetavvikelse, utfall i år och föregående år

[Beskriv utfall, eventuell budgetavvikelse och orsaker till avvikelse. Beskriv utfall i jämförelse med föregående år och orsaker till avvikelse. Beskriv även prognosavvikelse och orsaker till den.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall 2025	Budget-avvikelse 2025	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Verksamhetens nettokostnad							

Investeringar

[Beskriv i tabell utfall avseende investeringar på sammanställd nivå, eventuell budgetavvikelse, prognosavvikelse och orsaker till dessa avvikelser.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall 2025	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
Verksamhetens nettoinvesteringar						

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall helår 2025	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
Fastighet						
Gator och vägar						
Parker						
IT						
Övrigt						
Summa						

[Specificera utfall, budgetavvikelse och prognos för året samt hela projektets investeringsutgift för de tio största investeringsprojekten (reinvesteringsprojekt exkluderade) för fastighet respektive gator, vägar och parker.]

(mnkr med en decimal)	Budget 2026	Utfall 2026	Budget-avvikelse 2026	Utfall helår 2025	Prognos vid rapport jan−aug 2026	Prognos-avvikelse
[Projekt 1]						
[Projekt 2]						
[Projekt 3]						
[Projekt 4]						
[Projekt 5]						
Summa						

[Beskriv även avvikelser i text för ovanstående investeringar:

- mot budget
- prognos för årets samt hela projektets ackumulerade investeringsutgift

- tidsmässiga förseningar och förskjutningar
- orsaker till eventuella avvikelser.]

Ombudgetering av investeringar

[Beskriv behov av ombudgetering av investeringsmedel. Behov av ombudgetering ska ske i enlighet med regler och anvisning för ombudgetering (se bilaga 1) samt med stöd av mall för ombudgetering investeringar (bilaga 2).]

Uppföljning av inriktningsmål och program

Kommunstyrelsen ansvarar för en samlad uppföljning och sammanställning av inriktningsmål och program. Nämnder och bolag som har ett destinerat ansvar, bidrar med sin del av rapporteringen enligt mallen ovan.